

การศึกษาการใช้โปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจต่อความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท
ในชุมชนของผู้ดูแล ตำบลคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

นางจริยา เหล่าคำ

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING EMPOWERMENT PROGRAM ON CAREGIVER'S ABILITY
IN CARING FOR SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY, KLONGHAD
SAKEAW PROVINCE

Mrs. Jariya Laokum

An Independent Study in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2008

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ

การศึกษาการใช้โปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจ
ต่อความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชน
ของผู้ดูแล ตำบลคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

โดย

นางจริยา เหล่าคำ

สาขาวิชา

การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลีอนุญชวัชชัย

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยูพิน อังสุโรจน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลีอนุญชวัชชัย)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นางเพชรี คันธสายบัว)

จรรยา เหล่าคำ : การศึกษาการใช้โปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจต่อความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทในชุมชนของผู้ดูแล ตำบลคลองหาด จังหวัดสระแก้ว (A STUDY OF USING EMPOWERMENT PROGRAM ON CAREGIVER'S ABILITY IN CARING FOR SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY, KLONGHIAD SAKEAW PROVINCE)

อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย, 105 หน้า

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแลก่อนและหลังการใช้โปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทจำนวน 20 คน ซึ่งคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ตามคุณสมบัติที่กำหนดจากผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภทที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนตำบลคลองหาด จังหวัดสระแก้ว เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท แบบวัดความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเภท และแบบประเมินพลังอำนาจของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท ซึ่งได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และหาค่าความเที่ยงของแบบวัดความสามารถของผู้ดูแลในการดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท และแบบประเมินพลังอำนาจของผู้ดูแล ได้ค่าความเที่ยงของแบบประเมินเท่ากับ .75 และ .84 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่า ที (paired t - test)

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

ความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแลหลังได้รับ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช.....ลายมือชื่อนิติศ.....
ปีการศึกษา.....2551.....ลายมือชื่อ.ที่ปรึกษา.....

##5077803836 MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD : EMPOWERMENT PROGRAM / CAREGIVER / ABILITY IN CARING SCHIZOPHRENIC PATIENTS

JARIYA LAOKUM : A STUDY OF USING EMPOWERMENT PROGRAM ON CAREGIVER'S ABILITY IN CARING FOR SCHIZOPHRENIC PATIENTS IN COMMUNITY, KLONGHAD SAKEAW PROVINCE INDEPENDENT STUDY
 ADVISOR : ASSOC. PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI., Ph.D., RN. 105 PP.

The purpose of this study was to compare patients caregiver's ability in caring for schizophrenic patients before and after using empowerment program. Sample of this study were 20 schizophrenic patient caregivers in community, Klonghad Sakeaw Province. The study instruments were empowerment program for caregiver schizophrenic patient's, caregiver ability in caring schizophrenia patients scale, and empowerment appraisal scale. All instruments were test for the content validity by 3 professional experts. The reliability of the two scales were .84 and .75 respectively. Frequency, mean and standard deviation were used for data analysis. Paired t-test were used to compare ability of caringquality score before and after using empowerment program.

The major findings was as follow:

The caregiver ability in caring schizophrenic patients after using empowerment program was significantly higher than before received empowerment program at .05 level

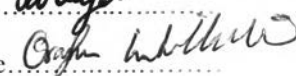
Field of study: Mental Health and Psychiatric Nursing

Student's signature.....

Academic year.....2008.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นประสบการณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่งทางการศึกษา ซึ่งสำเร็จได้ด้วย ความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ซึ่งให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขด้วยความเมตตา เอาใจใส่ ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้ที่ศึกษาตลอดมาจนเกิดความมุ่งมั่นให้ทำการศึกษสำเร็จ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความเอื้ออาทรที่อาจารย์มีให้และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ร.ศ.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์ ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ และอาจารย์เพชร คันทสายบัว กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำให้โครงการนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ

รวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความรู้และคำแนะนำรวมทั้งกำลังใจเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอันทรงคุณค่า และเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณสมคิด ตริราภิ ที่กรุณาอนุญาตให้นำโปรแกรมมาเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภท

ขอขอบคุณ คุณนพรัตน์ ไชยขำนิ ที่อนุญาตให้นำเครื่องมือมาเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลคลองหาด หัวหน้ากลุ่มการพยาบาลและบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้เอ่ยนามที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจ และเอื้ออำนวยเรื่องเวลาระหว่างการศึกษานจนสามารถสำเร็จการศึกษาตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ขอกราบขอบพระคุณ บิดาและมารดา สมาชิกครอบครัว สามีและลูกที่เข้าใจ คอยให้กำลังใจ และช่วยเหลือ ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตทุกคนที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือ เอื้ออาทรทุกเรื่อง และทำให้ได้เพื่อนดีๆ

สุดท้ายนี้คุณค่าแห่งความดีงามและประโยชน์อันเกิดจากโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ ขอมอบให้แก่ผู้ป่วยจิตเภท และผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเภททุกท่านมีความสุขกาย สุขภาพจิตที่แข็งแรงสมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การศึกษา.....	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	5
ขอบเขตของการศึกษา.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	48
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	48
ขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการตรวจสอบเครื่องมือ.....	49
ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	75
รายการอ้างอิง.....	83
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	89
ภาคผนวก ข แบบฟอร์มพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างและ แบบฟอร์มพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ใน การศึกษา.....	91
ประวัติผู้ศึกษา.....	105

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงคะแนนพลังอำนาจของผู้ดูแลในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท หลังการใช้โปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจ.....63
2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย โรคประจำตัว ระยะเวลาการดูแล จำนวนครั้งของการรักษาแบบผู้ป่วยใน ความสามารถในการดูแลตามความคิดเห็นของผู้ดูแล.....66
3	ตารางเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล โดยรวมจำแนกรายด้านก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการเสริมสร้าง พลังอำนาจ.....68
4	ตารางเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ด้านความเข้มแข็งในตนเองและความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับสุขภาพ ของผู้ป่วยก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ..... 69
5	ตารางเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ด้านความรู้และประสบการณ์ในการตัดสินใจกระทำเกี่ยวกับสุขภาพของผู้ป่วย ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ 70
6	ตารางเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ด้านความเข้มแข็งด้านร่างกายของผู้ดูแลก่อนและหลังการใช้โปรแกรม การเสริมสร้างพลังอำนาจ.....72
7	ตารางเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการดูแลผู้ป่วยจิตเภทของผู้ดูแล ด้านความเข้าใจในสุขภาพของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการใช้โปรแกรม การเสริมสร้างพลังอำนาจ.....73